

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Arařtırma Merkezi

İstanbul Beykent Üniversitesi
Avrupa Birliği Uygulama ve Arařtırma Merkezi
(BÜAB)

ABD-AB İlişkilerinin Türkiye Üzerine Etkileri
11 Haziran 2025

Özetler

İnternet Sitesi: <https://buab.beykent.edu.tr/en/>

Transatlantik Sağ Yakınlaşma ve Türkiye: İdeolojik Gerilimlere Rağmen Kurulan Stratejik İş Birliği

Canan TERCAN¹

Son yıllarda hem Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) hem de Avrupa'da sağ siyasetin yükselişi, uluslararası ilişkilerde yeni yönelimlerin oluşmasına neden olmuştur. Milliyetçilik, göç karşıtlığı, dini ve kültürel kimlik vurgusu ile çok taraflı yapılara mesafe gibi ortak temalar etrafında şekillenen bu transatlantik sağ yakınlaşma, dış politika tercihlerine de yansımaktadır. Bu ideolojik çizgi, Türkiye gibi Müslüman kimliği belirgin ve Batı ile ilişkileri dönemsel olarak gerilimli olan ülkelerle mesafeli bir tutum geliştirme eğilimindedir.

Bununla birlikte, özellikle ABD'de sağın iktidarda olduğu dönemlerde Türkiye ile kurulan ilişkilerde, bu ideolojik dışlayıcılığın yerini sıklıkla stratejik iş birliğine bırakabildiği görülmektedir. Nitekim ABD-Türkiye ilişkileri, liderler arası kişisel diplomasi, ortak güvenlik çıkarları ve bölgesel gelişmelere verilen tepkiler doğrultusunda zaman zaman yakınlaşmıştır. Bu durum, Avrupa'daki sağ partilerin Türkiye'ye karşı çoğunlukla mesafeli ve eleştirel tutumlarına rağmen, ABD ile Türkiye arasında daha esnek ve pragmatik bir ilişki kurulabildiğini göstermektedir.

Bu çalışma, Avrupa ve ABD'deki sağ siyasi eğilimlerin Türkiye ile ilişkilerinde ortaya çıkan ideolojik gerilim ve stratejik yakınlaşma arasındaki dengeyi analiz etmektedir. Sağ popülizmin dış politikada her zaman tutarlı ve bütüncül bir yaklaşım sunmadığı, aksine konjonktürel ihtiyaçlara göre esnekleştirilebildiği argümanı üzerinden, Türkiye'nin bu yeni transatlantik denklemler içindeki konumu değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Avrupa Birliği, ABD, Transatlantik Sağ, Sağ Popülizm, Dış Politika

¹ Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye.

Avrupa Güvenlik Mimarisi Arayışında ABD ve Türkiye ile İlişkiler

Tolga SAKMAN²

Avrupa güvenlik mimarisi, Soğuk Savaş sonrası dönemde Amerika Birleşik Devletleri (ABD) liderliğinde şekillenen transatlantik güvenlik yapısına dayanmakla birlikte, son yıllarda bu yapının sürdürülebilirliği ve etkinliği ciddi şekilde sorgulanmaktadır. NATO'nun genişleme süreçleri, ABD'nin Avrupa'daki askerî varlığını yeniden konumlandırma çabaları ve Avrupa Birliği'nin (AB) stratejik özerklik söylemi, kıta üzerindeki güvenlik yapılarında hem kurumsal hem de politik düzeyde kırılmalar yaratmaktadır. ABD'nin küresel stratejisinde başka bölgelere artan yönelimi ve değişen öncelikleri, Avrupa'nın güvenliğinde liderlik rolünün zayıfladığı algısını pekiştirirken; Rusya'nın revizyonist politikaları ve Ukrayna savaşı gibi gelişmeler, Avrupa ülkelerini yeni güvenlik çözümleri arayışına itmektedir. Bu çerçevede, Avrupa güvenlik mimarisinin geleceği; NATO'nun dönüşüm kapasitesi, ABD'nin uzun vadeli stratejik angajmanı ve Avrupa'nın kendi savunma sorumluluğunu üstlenme iradesi gibi faktörlere bağlı olarak şekillenmektedir. Avrupa güvenliğinin mevcut sınamaları, ABD'nin bu mimarideki rolü ve liderlik kapasitesi ile arka plan ve güncel gelişmeler ışığında ele alınacaktır. Ayrıca Avrupa güvenlik yapısında Türkiye'nin pozisyonu, Türkiye-AB ilişkilerindeki değişken rolüyle de ilişkilendirilerek ve ABD ile ilişkileri bağlamında ikincil ama tamamlayıcı bir eksenle değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Avrupa Güvenlik Mimarisi, ABD-Türkiye İlişkileri, AB-Türkiye İlişkileri, Dış Politika

² Dr., DİPAM Başkanı, Türkiye.

ABD-AB İlişkilerinin Kamu Diplomasisi Perspektifinden Türkiye'ye Etkileri

Recep ŞEHİTOĞLU³

Şehitoğlu, “ABD-AB İlişkilerinin Kamu Diplomasisi Perspektifinden Türkiye'ye Etkileri” başlıklı bir sunum gerçekleştirmiştir. Sunumunda kamu diplomasisi kavramına dair bir çerçeve çizmiş, sonrasında “ABD-AB İlişkilerinin Temel Dinamikleri ve Tarihsel Arka Planı”na değinmiştir. “Türkiye'nin Stratejik Önemi ve Dış Politika Bağlamı”nı, kamu diplomasisi nazarından aktaran Şehitoğlu, Türkiye'nin ara buluculuk çalışmalarında sahip olduğu müktesebatı Rusya-Ukrayna Savaşı özelinde anlatmıştır. “Türkiye Kamuoyunda ABD-AB Algısı” konusuna da değinen Şehitoğlu, Türkiye'nin bölgesel bir aktör olarak rüştünü ispat ettiğini, bir küresel güç olarak konumlanma yolunda emin adımlarla ilerlediğini sözlerine eklemiştir. Şehitoğlu, konuşmasının sonunda Türkiye-ABD-AB arasında ortak ve ayrışan sorunlara da değinmiştir. Buna göre ortak çıkarları; NATO ittifakı, terörle mücadele, ticaret ve ekonomi ve bölgesel istikrar şeklinde ifade etmiştir. Ayrışan politika alanlarını ise; Suriye, S-400 alımı, insan hakları ve demokrasi, yaptırımlar, Filistin ve Kıbrıs şeklinde aktarmıştır.

Anahtar Sözcükler: ABD-AB İlişkileri, Kamu Diplomasisi, Türk Dış Politikası, NATO

³ Dr. Öğretim Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Türkiye.